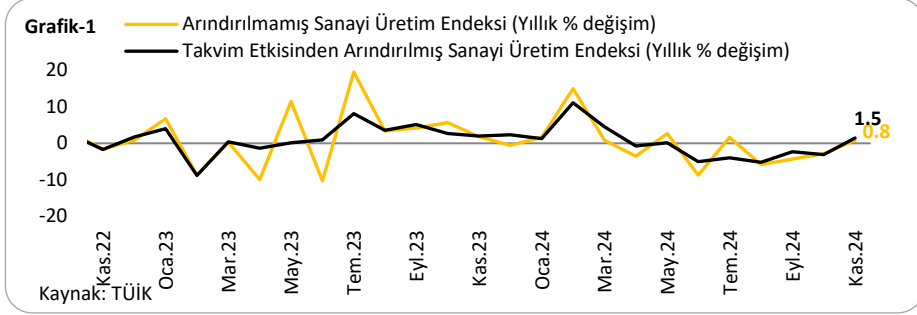

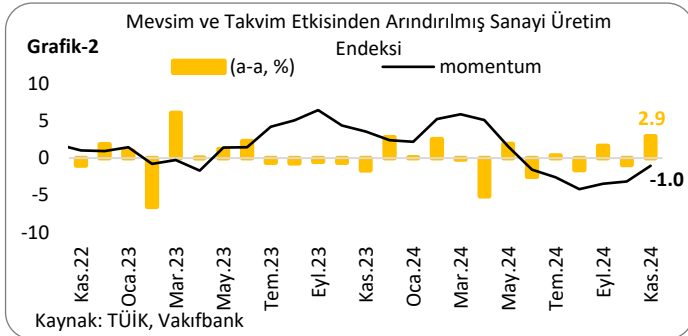
Sanayi Üretim Endeksi Kasım ayında yıllık %1.5 artarken aylık %2.9 arttı.

Sanayi üretim endeksi Kasım ayında arındırılmamış¹ verilerle yıllık olarak %0.8 arttı. Takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık artış %1.5 oldu (Grafik-1). Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise Kasım ayında bir önceki aya göre %2.9 arttı (Grafik-2).

Arındırılmamış verilerle sanayi üretim endeksi Kasım ayında yıllık bazda %0.8 arttı. Kasım ayında öncül göstergelerden reel kesim güven endeksi, tüketici güven endeksi geçtiğimiz yılın Kasım ayına göre sınırlı da olsa artış göstermişti. Söz konusu artışın sanayi üretim endeksine Kasım ayında olumlu yansıdığı görüyoruz. Ayrıca önemli bir öncül gösterge olan imalat PMI verisi 50 kritik değerinin altında kalsa da 48.2 seviyesinde gerçekleşmesi geçen yıla göre daha iyi bir görünüme işaret etmişti. Buna karşın, sermaye mali ithalatındaki yıllık %9.23 azalışın yanı sıra beyaz eşya üretiminin ve otomobil üretiminin sırasıyla gösterdiği %3.91 ve %6.95 yıllık azalış sanayi üretimindeki artışı sınırlayan unsurlar oldu.

Takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayi üretim endeksi Kasım ayında yıllık bazda %1.5 arttı. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ayrıntılı olarak değerlendirildiğinde, ana sanayi gruplarına göre Kasım ayında enerji mali ithalatında yaşanan %11.1 artışın sanayi üretim endeksini Kasım ayında yükseliş yönlü desteklediği görülüyor. Dayanısız tüketim mali, sermaye mali ve ara mali imalatı ise sanayi üretim endeksinde Kasım ayındaki artışa sınırlı destek verdi. Sektörlere göre değerlendirme yapıldığında, Kasım ayında elektrik, gaz ve buhar sektöründe yıllık %11.1 artış yaşandı. İmalat sanayi sektöründeki yıllık artış ise %1.2 oldu. İmalat sanayi üretiminde Kasım ayında diğer ulaşım araçlarının imalatındaki artış öne çıktı.

Yakın dönemli gidişatı göstermek açısından önemli bir gösterge olarak mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi incelendiğinde, Kasım ayında Ekim ayına kıyasla %2.9 artış yaşandığı görülüyor (Grafik-2). Kasım ayında kapasite kullanım oranı, imalat PMI ve ara mali ithalatta yaşanan aylık artışın sanayi üretim endeksini desteklediği görüldü. Bir önceki aya göre %49 artış gösteren ve sanayi üretim endeksindeki aylık değişime etkisi 1.8 ile en yüksek olan imalat sanayi kalemi ise diğer ulaşım araçlarının imalatı oldu. Sanayi üretim endeksinin önümüzdeki döneme ilişkin seyrini göstermesi açısından önemli bir gösterge olduğunu düşündüğümüz ve sanayi üretiminin aylık

değişiminin üç aylık hareketli ortalamasının yıllıklandırılmasıyla elde edilen sanayi üretim endeksinin momentumundaki düşüş Ekim ayının ardından Kasım ayında yavaşladı (Ekim ayı: -3.1, Kasım ayı: -1.0).

Sonuç olarak, sanayi üretim endeksi Kasım ayında hem yıllık hem de aylık bazda arttı. Arındırılmamış verilerle yıllık artış %0.8 olurken, arındırılmış verilerle yıllık artış %1.5 oldu. Aylık bazda ise sanayi üretimi %2.9 arttı. Kasım ayında yıllık ve aylık bazda yaşanan artışa karşın sanayi üretimindeki ana eğilim halen azalış yönlü olmaya devam ediyor. İmalat sanayi üretiminde önemli bir öncül gösterge olan imalat PMI verisi Mart ayından bu yana 50 kritik değerinin altında kalmaya devam ediyor. Önümüzdeki döneme ilişkin olarak ise; Aralık ayında imalat PMI 49.1 ile 50 eşik seviyenin altında kalmaya devam etse de bir miktar iyileşme gösterdi. Kasım ayı sektörel PMI verisi raporunda izlenen on sektörden dokuzu üretimde yavaşlamaya işaret ederken, Aralık ayında on sektörden yedisinin yavaşlamaya işaret etmesi nispeten olumlu bir gelişme oldu. Ayrıca Aralık ayında tüketici güveninde de yükseliş yaşandı. Aralık ayında tüketici güveni 81.27 seviyesinde gerçekleşerek 2023 yılı Haziran ayından bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşmiş oldu. Gerek imalat PMI'in Aralık ayında bir miktar yükselmesi ve gerekse önümüzdeki döneme ilişkin önemli bir gösterge olan momentumdaki azalışın yavaşlaması sanayi üretiminin Aralık ayında Kasım ayına kıyasla daha iyi bir görünüm çizme ihtimaline işaret ediyor.

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.

¹ Arındırılmamış sanayi üretim endeksi ile takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi arasındaki fark çalışılan gün sayısının haftasonu tatili, resmi tatil, bayram tatili gibi süreyi etkileyen nedenlerin değişmesinden kaynaklanıyor. Arındırılmamış ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi "yıllık" olarak açıklanıyor.